

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет економіки
та менеджменту

Кафедра історії України,
економічної теорії та туризму

МАКРОЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації для практичних та семінарських занять із
студентами спеціальності 242 «Туризм» ОС «Бакалавр»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри історії України,
економічної теорії та туризму

Протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

Львів 2021

Рекомендовано до друку
методичною радою ЛНУВМ та БТ
імені С.З. Гжицького

Укладачі: к.е.н., доцент Гримак О.Я.
к.е.н., асистент Бричка Б.Б.

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Кушнір Л.П.

Рецензент: к.е.н., доцент Березівський Я.П.

©Гримак О.Я., 2021

©Бричка Б.Б., 2021

ВСТУП

Глобальна економічна криза виявила недоліки організації господарського життя в багатьох країнах та зумовила підвищення вимог до грошово-кредитного регулювання.

Негативні економічні процеси, що відбуваються в Україні, змушують шукати нові шляхи та способи регулювання грошового та фінансового ринків з метою стабілізації номінальних та реальних економічних змінних. Зростання загального рівня цін в Україні, нестабільність валютного курсу гривні, зростання рівня безробіття та рецесія підвищують вимоги до економічного регулювання національної економіки, що передбачає якісно вищий рівень підготовки фахівців з макроекономіки. Чимало людей задаються питаннями причин падіння обмінного курсу гривні, способів його стабілізації за допомогою валютної політики НБУ, причин необхідності отримання додаткових фінансових ресурсів за рахунок програм МВФ, причин зростання загального рівня цін. Саме дисципліна «Макроекономіка» покликана забезпечити студентам можливість дати відповіді на існуючі питання. Після вивчення курсу студент зможе сформулювати власну думку щодо причин негативних економічних процесів в Україні та шляхів їх вирішення.

За сучасних умов володіння знаннями з питань макроекономіки, питання міжнародної економіки набувають особливого значення передусім для осіб, що працюють або планують працювати в складній і динамічній сфері міжнародного економічного співробітництва.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Тема 1. Макроекономіка як наука.

1. Потреби й ресурси. Національна економіка та економічна система
2. Предмет та функції макроекономіки
3. Методологія макроекономіки
4. Модель кругопотоку

Мета практичного заняття: з'ясувати основні проблеми макроекономіки про потреби і ресурси. З'ясувати суть національної економіки та економічної системи, а також предмет та функції макроекономіки, історія розвитку макроекономіки, її методологію та філософія. Модель кругопотоку.

Тема 2. Основні макроекономічні показники

1. Показники обсягу національного виробництва
2. Показники рівня зайнятості
3. Показники рівня цін

Мета практичного заняття: з'ясувати показники обсягу національного виробництва (номінальний та реальний ВВП, природний ВВП, методологія обчислення ВВП, ВНП, ЧВП, НД). Вивчити показники рівня зайнятості (рівень безробіття, рівень зайнятості, коефіцієнт участі у робочій силі), показники рівня цін (Індекс Леспейреса, Пааше і Фішера, ІСЦ і дефлятор ВВП), а також показники розподілу доходів та рівня життя. Функціональний розподіл доходів. Вміти застосовувати показники на практиці.

Тема 3. Споживання та інвестиції

1. Споживання і заощадження.
2. Моделі поведінки споживача.
3. Інвестиції

Мета практичного заняття: поглибити знання з теми, сформувані практичні навички щодо споживання та інвестицій. Охарактеризувати основні фактори, що впливають на споживання та заощадження. Навчити визначати величину складних процентів та майбутню вартість грошей. Зрозуміти суть загадки споживання та моделей поведінки споживача, що розроблені для її пояснення.

Тема 4. Економічне зростання

- 1) Суть, фактори і типи економічного зростання.
- 2) Неокласична модель економічного зростання.
- 3) Проблеми економічного зростання у різних країнах.

Мета практичного заняття: розвинути у студентів загальне уявлення про сутність Сутність, фактори та типи економічного зростання. Зрозуміти неокласична модель економічного зростання, а також вплив нагромадження капіталу, зростання населення та науково-технічного прогресу на його рівень. З'ясувати проблеми економічного зростання у різних групах країн та в Україні.

Тема 5. Сукупні видатки та економічна рівновага.

- 1) Інструментарій дослідження економічної рівноваги
- 2) Мультиплікатор видатків. Вплив зовнішньої торгівлі та державного сектора на рівноважний ВВП
- 3) Економічна рівновага у довгостроковому періоді. Рецесійний та інфляційний розриви. Механізм досягнення економічної рівноваги у довгостроковому періоді

Мета практичного заняття: з'ясувати важливий інструмент макроекономічного аналізу — модель сукупних видатків. Зрозуміти, як у національній економіці досягається рівновага на ринках товарів і послуг та як зміни у видатках покупців впливають на реальний ВВП, національний дохід, зайнятість та рівень цін.

Тема 6. Сукупний попит і сукупна пропозиція

1. Сукупний попит. Крива сукупного попиту та її переміщення.
2. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції та її переміщення.
3. Є Рівновага сукупних попиту і пропозиції. Застосування моделі AS – AD.
4. Модель IS-LM для закритої економіки.

Мета семінарського заняття: з'ясувати сутність сукупних попиту та його складові; зрозуміти основні причини відємного нахилу кривої сукупного попиту; з'ясувати сутність сукупної пропозиції та теорії, що спричиняють її додатній нахил, зрозуміти модель IS-LM для закритої економіки.

Тема 7. Економічні коливання та безробіття.

1. Економічні коливання та їхні причини.
2. Втрати від безробіття та його причини

Мета семінарського заняття: зрозуміти сутність економічних коливань та їх основних причин; ознайомитися з теорією реального ділового циклу. З'ясувати втрати від безробіття та його причини. Ознайомитись з циклічними коливаннями та їх видами. З'ясувати основні напрямки макроекономічного аналізу зайнятості. Зрозуміти сутність безробіття та його види, а також закон та криву Оукена.

Тема 8. Інфляція та методи боротьби з нею.

1. Суть, види та соціально-економічні наслідки інфляції
2. Причини інфляції. Крива Філіпса
3. Методи боротьби з інфляцією

Мета семінарського заняття: з'ясувати суть інфляції, її ознаки, види у ринковій економіці та усвідомити закономірності, зрозуміти відмінності інфляції попиту та інфляції пропозиції; зрозуміти сутність причин інфляції; зрозуміти суть основних методів боротьби з інфляцією.

Тема 9. Грошовий ринок та монетарна політика

1. Пропозиція грошей.
2. Центральний банк. Знаряддя та завдання монетарної політики
3. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики

Мета семінарського заняття: з'ясувати суть грошового ринку, його види та функції, розкрити суть, цілі, та знаряддя монетарної політики. Розкрити передавальний механізм монетарної політики та її ефективність, а також фактори, що її визначають.

Тема 10. Фіскальна політика. Дефіцит бюджету та державний борг.

1. Суть та знаряддя фіскальної політики
2. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика
3. Дефіцит бюджету і державний борг

Мета семінарського заняття: з'ясувати суть фіскальної політики, та її роль в загальноекономічній політиці держави, ознайомитись із фіскальною політикою, розкрити суть, цілі, інструменти та її типи.

Тема 11. Міжнародна економіка

1. Міжнародний поділ праці
2. Теорії міжнародної торгівлі.
3. Зовнішньоторговельна політика. Валютний курс.

Мета семінарського заняття: з'ясувати функції та роль міжнародного поділу праці, ознайомитись із теоріями міжнародної торгівлі, з'ясувати сучасні проблеми зовнішньоторгівельної політики та динаміки валютного курсу.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів.
2. Ефективність використання ресурсів.
3. Національна економіка та економічна система.
4. Предмет та функції макроекономіки.
5. Історія розвитку макроекономіки.
6. Методологія макроекономіки та її філософія.
7. Модель кругопотоку.
8. Показники обсягу національного виробництва (номінальний та реальний ВВП, природний ВВП)
9. Методологія обчислення ВВП.
10. Методи обчислення ВВП.
11. Методологія обчислення ВВП, ЧВП, НД.
12. Показники рівня зайнятості (рівень безробіття, рівень зайнятості, коефіцієнт участі у робочій силі).
13. Показники рівня цін (Індекс Леспейреса, Пааше і Фішера)
14. ІСЦ і дефлятор ВВП, їх відмінності.
15. Показники розподілу доходів та рівня життя.
16. Фактори виробництва національного доходу. Виробнича функція.
17. Чинники, що визначають величину національного доходу.
18. Виробнича функція Коба-Дугласа.
19. Номінальний і реальний використовуваний дохід.
20. Диференціація доходів (коефіцієнт Джинні, децильний коефіцієнт, крива Лоренца).
21. Суть функціонального розподілу національного доходу
22. Функції споживання і заощадження, гранична схильність до споживання та заощадження.
23. Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточним доходом.
24. Вибір заощадником активу. Види заощаджень.
25. Кейнсіанська функція споживання.
26. Міжчасовий вибір споживача.
27. Гіпотеза життєвого циклу Франко Модільяні.
28. Гіпотеза постійного доходу Мілтона Фрідмана.
29. Суть та аналіз інвестицій.
30. Валові і чисті інвестиції.
31. Неокласична модель інвестицій та q Тобіна.
32. Чиста поточна вартість (NPV) і внутрішній рівень віддачі (IRR).
33. Нестабільність інвестицій.
34. Сутність, фактори та типи економічного зростання.
35. Неокласична модель економічного зростання: нагромадження капіталу.
36. Неокласична модель економічного зростання: нагромадження капіталу та науково-технічний прогрес.
37. Проблеми економічного зростання у різних групах країн та в Україні.

38. Підходи до визначення рівноважного ВВП (підхід «видатки – обсяг виробництва»).
39. Підхід «витікання – ін'єкції» до визначення рівноважного ВВП.
40. Мультиплікатор видатків.
41. Вплив зовнішньої торгівлі та державного сектора на рівноважний ВВП.
42. Економічна рівновага у довгостроковому періоді.
43. Інфляційний та рецесійний розрив.
44. Парадокс заощадження.
45. Сукупний попит і його складові. Крива сукупного попиту.
46. Чинники переміщення кривої сукупного попиту.
47. Сукупна пропозиція.
48. Крива довгострокової сукупної пропозиції та її переміщення.
49. Крива короткострокової сукупної пропозиції.
50. Теорії короткострокової сукупної пропозиції.
51. Рівновага сукупних попиту та пропозиції.
52. Застосування моделі AS – AD.
53. Модель IS – LM для закритої економіки.
54. Товарний ринок і крива IS.
55. Ринок грошей і крива LM.
56. Складові моделі IS – LM.
57. Суть і фази ділового циклу.
58. Причини економічних коливань.
59. Теорія реального ділового циклу.
60. Втрати від безробіття та його причини.
61. Суть і види інфляції.
62. Соціально-економічні наслідки інфляції.
63. Причини інфляції попиту та пропозиції.
64. Крива Філіпса.
65. Методи боротьби з інфляцією
66. Нуліфікація та індексація, грошове правило Фрідмана.
67. Політика доходів та її ефективність, дезінфляція.
68. Антиінфляційна стратегія.
69. Інфляція у країнах з перехідною економікою та в Україні.
70. Суть та функції грошей.
71. Грошова системи та її типи.
72. Процентна ставка та її види.
73. Попит на гроші. Функція попиту на гроші.
74. Пропозиція на грошовому ринку. Рівновага на грошовому ринку.
75. Інструменти та завдання монетарної політики.
76. Передавальний механізм монетарної політики.
77. Державний бюджет та його доходи.
78. Державні видатки.
79. Суть фіскальної політики.
80. Дискреційна фіскальна політика.
81. Недискреційна фіскальна політика. Ефект витіснення.

82. Проблеми поєднання фіскальних і монетарних інструментів.
83. Суть і види державного боргу і дефіциту бюджету.
84. Структурний та циклічний дефіцити бюджету.
85. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку.
86. Висновки основного потоку макроекономіки.
87. Дискусійні проблеми макроекономічної теорії.
88. Ефективність активної та пасивної макроекономічної політики.
89. Дискреційна політика та політика правил.
90. Правила проведення монетарної і фіскальної політики.

Тестові завдання для комплексної контрольної роботи

з дисципліни

„Макроекономіка”

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Напрямок підготовки 242 «Туризм»

1. Крива сукупного попиту відбиває відношення між:
  - 1) рівнем цін і виробленим ВВП у реальному вираженні;
  - 2) рівнем цін і сукупними видатками на купівлю товарів і послуг;
  - 3) рівнем цін, який визначають покупці, і рівнем цін, який задовольняє продавців;
  - 4) обсягами виробленого і спожитого ВВП.
2. Переміщення кривої сукупного попиту не може відображати:
  - 1) підвищення рівня цін і реального ВВП одночасно;
  - 2) підвищення рівня цін без зростання реального обсягу ВВП;
  - 3) зростання реального ВВП без підвищення рівня цін;
  - 4) підвищення цін і зниження реального ВВП одночасно.
3. Яка ознака не була притаманна сфері зайнятості в економіці України на момент здобуття незалежності:
  - 1) відсутність державних і правових інститутів ринку праці;
  - 2) концентрація зайнятості на підприємствах державного сектора;
  - 3) високий рівень мобільності робочої сили;
  - 4) відсутність гнучкої системи оплати праці внаслідок її державного регулювання.
4. Непередбачена незбалансована інфляція супроводжується:
  - 1) перерозподілом доходів між боржниками і кредиторами;
  - 2) зниженням реальної вартості заощаджень;
  - 3) зниженням ефективності функціонування національної економіки;
  - 4) усі твердження правильні.
5. Заходом стимулювальної фіскальної політики є:
  - 1) купівля центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
  - 2) продаж центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
  - 3) зниження податків;
  - 4) зростання облікової ставки.
6. Яке з тверджень поділяють прихильники ліберальної філософії економіки:
  - 1) зрівняльний розподіл доходів творить ефективну національну економіку;
  - 2) ефективною є лише приватна власність, всі ж інші форми власності малорезультативні;
  - 3) національна економіка не має автоматичного механізму, який забезпечує повну зайнятість ресурсів;
  - 4) директивне планування забезпечує найефективнішу організацію національної економіки;
7. Макроекономіка є частиною аналітичної економії, яка вивчає:
  - 1) виробничі відносини економічних суб'єктів;
  - 2) ефективність функціонування національної економіки як цілого;
  - 3) поведінку економічних суб'єктів на ринках ресурсів;
  - 4) глобальні тенденції економічного розвитку людства;
8. Попит на гроші для здійснення операцій прямо пропорційний до...
  - 1) номінального ВВП;
  - 2) ставки процента;
  - 3) швидкості обігу грошей;
  - 4) сподіваного доходу на акції.

9. Законодавчо обумовлена форма організації грошового обігу в державі – це...
- 1) податкова система;
  - 2) форма грошей;
  - 3) грошова одиниця;
  - 4) грошова система.
10. Найчастіше у засобах масової інформації використовують такий показник інфляції, як...
- 1) індекс споживчих цін;
  - 2) індекс цін виробників;
  - 3) індекс імпорتنих цін;
  - 4) індекс Фішера.
11. Валюта визначається як:
- 1) грошові знаки іноземних держав та інші кредитні й платіжні документи, які визначають в іноземних грошових одиницях та використовують у міжнародних розрахунках;
  - 2) гроші іноземних держав та їхні золотовалютні резерви;
  - 3) офіційні запаси іноземних грошей у центральному банку та фінансових організаціях країн;
  - 4) грошові знаки іноземних держав, що перебувають на рахунках центрального банку.
12. Монетаризм виник у...
- 1) 30-х роках XX ст. у Франції;
  - 2) 90-х роках XIX ст. у Великій Британії;
  - 3) 50-х роках XX ст. у США;
  - 4) 70-х роках XX ст. у Німеччині.
13. Яке твердження не узгоджується з марксистською філософією економіки:
- 1) ринковий механізм неспроможний збалансувати національну економіку;
  - 2) всі люди повинні мати приблизно однаковий рівень споживання незалежно від їх здібностей;
  - 3) приватна власність є результатом експлуатації найманої праці;
  - 4) неефективну організацію національної економіки забезпечує централізоване державне планування.
14. Якого постулату не поділяють прихильники кейнсіанської філософії макроекономіки:
- 1) приватна власність є малорезультативною;
  - 2) ринкова система не має автоматичного механізму, який забезпечує повну зайнятість ресурсів;
  - 3) обсяг національного виробництва й рівень зайнятості визначаються чинниками попиту;
  - 4) уряд має регулювати національну економіку.
15. Основним методом макроекономіки є:
- 1) спостереження;
  - 2) контрольований експеримент;
  - 3) наукове абстрагування;
  - 4) статистичний аналіз;
  - 5) усі відповіді неправильні.
16. Грошова пропозиція залежить від...
- 1) норми резервування;
  - 2) ставки процента;
  - 3) номінального ВВП;
  - 4) державних видатків.
17. Що спричиняє інфляцію пропозиції?
- 1) зростання споживчих видатків;

- 2) збільшення інвестиційних видатків;
  - 3) зростання витрат виробництва;
  - 4) зростання державних закупівель;
  - 5) усі відповіді неправильні.
18. Валютний курс – це:
- 1) ціна на кредитні ресурси, що встановлюється на міжбанківському ринку;
  - 2) ціна, зафіксована у форвардних та ф'ючерських контрактах;
  - 3) ціна облігацій, встановлена на ринку капіталів;
  - 4) ціна грошової одиниці однієї країни, виражена у грошових одиницях іншої.
19. Кількісна теорія грошей зародилась у...
- 1) X ст.;
  - 2) XVI ст.;
  - 3) XVII ст.;
  - 4) XVIII ст.
20. Якщо упродовж року фізичний обсяг національного продукту не змінився, а ціни за цей період подвоїлись, тоді реальний ВВП:
- 1) подвоївся, а номінальний ВВП не змінився;
  - 2) не змінився, а номінальний ВВП подвоївся;
  - 3) і реальний і номінальний ВВП подвоїлись;
  - 4) зменшився наполовину, а номінальний ВВП подвоївся;
21. До чистих інвестицій належить:
- 1) купівля домогосподарством легкового автомобіля;
  - 2) заміна зношеного верстату новим;
  - 3) купівля фірмою земельної ділянки;
  - 4) будівництво складу готової продукції.
22. При обчисленні ВВП подвійний рахунок виникає тоді, коли підсумовують:
- 1) додану вартість, створену на всіх стадіях виробництва товарів і послуг;
  - 2) вартість кінцевих і проміжних товарів і послуг;
  - 3) вартість лише кінцевих товарів і послуг;
  - 4) державні закупівлі товарів і послуг.
23. Яке твердження щодо індексу споживчих цін та дефлятора ВВП правильне:
- 1) ІСЦ вимірює загальний рівень цін, а дефлятор ВВП – обсяг національного виробництва;
  - 2) дефлятор ВВП враховує ціни імпортованих товарів і послуг, а ІСЦ ніколи їх не враховує;
  - 3) ІСЦ показує зміни рівня цін у базовому році, а дефлятор ВВП – у поточному;
  - 4) ІСЦ обчислюють на підставі постійних ваг, а дефлятор ВВП – змінних;
24. Повна зайнятість досягається у тому випадку, коли:
- 1) фрикційне безробіття дорівнює нулю;
  - 2) усі учасники робочої сили мають роботу;
  - 3) фрикційне і структурне безробіття менші за циклічне;
  - 4) циклічне безробіття дорівнює нулю;
25. Збільшення коефіцієнта депонування сприяє...
- 1) зменшенню готівкових грошей у населення;
  - 2) збільшенню готівкових грошей у населення;
  - 3) не впливає на зміну кількості готівкових грошей у населення;
  - 4) зростанню рівня цін.
26. Рівняння $M \cdot V = P \cdot Q$ сформулював...
- 1) Ірвінг Фішер;
  - 2) Девід Г'юм;
  - 3) Мілтон Фрідман;
  - 4) Адам Сміт.

27. Актив комерційного банку не містить...
- 1) готівки в касі;
  - 2) резервів у центральному банку;
  - 3) наданих кредитів і придбаних цінних паперів;
  - 4) залучених коштів.
28. Яке з тверджень не притаманне кількісній теорії грошей?
- 1) купівельна сила грошей, як і ціни товарів, встановлюється на ринку;
  - 2) купівельна спроможність грошей обернено пропорційна, а рівень цін прямо пропорційний до їхньої кількості;
  - 3) оголошення грошей абстрактними рахунковими одиницями;
  - 4) подвоєння кількості грошей в обігу, подвоює ціни.
29. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей розроблений...
- 1) А. Маршаллом;
  - 2) І. Фішером;
  - 3) А. Пігу;
  - 4) Дж. М. Кейнсом.
30. Що спричинить підвищення рівня безробіття:
- 1) збільшення населення, яке не змінило чисельності робочої сили;
  - 2) збільшення кількості зайнятих, але кількість безробітних не змінилась;
  - 3) збільшення робочої сили, але кількість зайнятих не змінилась;
  - 4) збільшення на однаковий відсоток і робочої сили, і кількості безробітних;
31. Якщо ВВП України перевищує ВВП, то:
- 1) реальний ВВП перевищує номінальний ВВП;
  - 2) виробництво проміжних товарів і послуг перевищує виробництво кінцевих товарів і послуг;
  - 3) українські фактори виробництва створюють за кордоном більше доходу, ніж іноземні фактори виробництва в Україні;
  - 4) іноземні фактори виробництва створюють в Україні більше доходу, ніж українські фактори виробництва за кордоном.
32. Чисті інвестиції – це:
- 1) відновна вартість основного капіталу за вирахуванням амортизації;
  - 2) приріст основного капіталу;
  - 3) вартість спожитого основного капіталу;
  - 4) різниця між валовими і приростковими інвестиціями;
  - 5) усі відповіді неправильні.
33. Виробнича функція $Y = K^{0.5} L^{0.5}$ має віддачу:
- 1) спадну;
  - 2) постійну;
  - 3) зростаючу;
  - 4) підпорядковану широким коливанням.
34. Що розуміють під функціональним розподілом доходу:
- 1) розподіл доходу між споживанням і заощадженням;
  - 2) розподіл національного доходу між різними факторами виробництва;
  - 3) розподіл доходів між основними економічними суб'єктами;
  - 4) розподіл фірмою доходу на дивіденди й розвиток виробництва;
  - 5) усі відповіді неправильні.
35. Між цінами на облігації і процентною ставкою...
- 1) пряма залежність;
  - 2) обернена залежність;
  - 3) немає залежності;
  - 4) немає правильної відповіді.
36. Якого виду інфляції не існує?

- 1) помірна;
  - 2) галопуюча;
  - 3) гіперінфляція;
  - 4) проста.
37. Кембріджське рівняння має вигляд...
- 1) $M \cdot V = P \cdot Q$;
  - 2) $M^d = k \cdot P \cdot Y$;
  - 3) $M = m \cdot B$;
  - 4) $M = PQ^2$
38. Першим із учених намагався пояснити причини “революції цін” у Західній Європі...
- 1) Д. Рікардо;
  - 2) Дж. М. Кейнс;
  - 3) Ж. Боден;
  - 4) Д. Юм.
39. Реальна процентна ставка залежить від...
- 1) попиту і пропозиції кредитних ресурсів;
  - 2) інфляції;
  - 3) номінальної процентної ставки;
  - 4) правильні відповіді 2) і 3).
40. Якщо використовуваний дохід у країні збільшується, то у тривалому періоді:
- 1) середня схильність до споживання і до заощадження не зміняться;
  - 2) середня схильність до споживання і до заощадження збільшаться;
  - 3) середня схильність до споживання зменшиться, а до заощадження збільшиться;
  - 4) середня схильність до споживання і до заощадження зменшаться;
41. Між якими величинами є обернена залежність:
- 1) інвестиційними видатками і валовим внутрішнім продуктом;
  - 2) заощадженнями і використовуваним доходом;
  - 3) споживчими видатками і використовуваним доходом;
  - 4) інвестиційними видатками і процентною ставкою;
  - 5) усі твердження неправильні.
42. Закон Оукена виражає кількісну залежність між:
- 1) зміною обсягу національного виробництва і зміною рівня безробіття;
  - 2) рівнем безробіття і темпами інфляції;
  - 3) зміною обсягу національного виробництва і процентною ставкою;
  - 4) фактичним і природним обсягами національного виробництва;
  - 5) усі відповіді неправильні.
43. Спадна траєкторія кривої сукупного попиту не зумовлена:
- 1) ефектом майна;
  - 2) ефектом доходу;
  - 3) ефектом Кейнса;
  - 4) ефектом обмінного курсу.
44. Вихідними потоками сектора “домогосподарства” в моделі грошового обігу є...
- 1) податкові платежі, державні закупівлі, інвестиції;
  - 2) споживання, заощадження, іноземні інвестиції;
  - 3) податкові платежі, заощадження, споживання;
  - 4) платежі за експортні поставки, податкові платежі, споживання.
45. Представниками “кембріджської школи” були...
- 1) Й. Шумпетер, П. Самуельсон;
  - 2) І. Фішер, М. Фрідмен;
  - 3) А. Маршалл, А. Пігу;
  - 4) Дж. М. Кейнс, А. Сміт.

46. Соціально-економічними наслідками інфляції не є...
- 1) перерозподіл майна і доходів між боржниками і кредиторами;
  - 2) зниження рівня життя населення;
  - 3) зниження ефективності функціонування національної економіки;
  - 4) зниження процентних ставок;
47. Що характеризує фіксований валютний курс?
- 1) курс, що визначається ринковою кон'юнктурою;
  - 2) курс, що складається на ринку під впливом попиту та пропозиції національної та іноземної валют;
  - 3) курс, що цілеспрямовано змінюється внаслідок дій центрального банку;
  - 4) твердий паритет національної грошової одиниці щодо іноземних валют.
48. На рівень депозитного процента впливають такі макроекономічні чинники...
- 1) вид вкладу, термін вкладу, рівень облікової ставки центрального банку;
  - 2) рівень облікової ставки, стан грошового ринку, вид вкладу;
  - 3) рівень облікової ставки, попит і пропозиція на грошовому ринку, рівень інфляції;
  - 4) термін депозиту, характер клієнта, валюта депозиту.
49. Згідно з "парадоксом заощадження", спроба усіх заощаджувати якомога більше може:
- 1) перемістити функцію споживання вгору;
  - 2) перемістити функцію заощадження донизу;
  - 3) спричинити зменшення сукупних видатків і реального ВВП;
  - 4) збільшити фактичні заощадження та інвестиційні видатки;
  - 5) усі відповіді неправильні.
50. За обсягу національного виробництва, що більший за рівноважний:
- 1) домогосподарства заощаджують більше, ніж підприємства планують інвестувати;
  - 2) сукупні видатки підвищують обсяг національного виробництва;
  - 3) інвестиції у запаси зменшуються;
  - 4) процентна ставка зростає;
  - 5) усі відповіді неправильні.
51. За інших умов, збільшення експорту країни:
- 1) збільшить сукупні видатки, але зменшить реальний ВВП;
  - 2) зменшить сукупні видатки, але збільшить реальний ВВП;
  - 3) збільшить сукупні видатки та реальний ВВП;
  - 4) перемістить криву сукупних видатків угору;
  - 5) правильні відповіді 2 і 3.
52. Крива сукупної пропозиції виражає залежність між:
- 1) рівнем цін і споживаним реальним ВВП;
  - 2) рівнем цін і виробленим реальним ВВП;
  - 3) спожитим і виробленим реальним ВВП;
  - 4) рівнем цін і сукупними видатками на купівлю товарів і послуг;
53. Складовими антиінфляційної стратегії уряду, зазвичай, є...
- 1) ефективна монетарна політика;
  - 2) впорядкування державних фінансів;
  - 3) раціоналізація структури національної економіки;
  - 4) збалансування зовнішньоекономічної діяльності;
  - 5) усі перелічені заходи.
54. Ліквідність грошової маси з кожним наступним агрегатом...
- 1) зростає;
  - 2) знижується;
  - 3) залишається незмінною;
  - 4) досягає межі і стабілізується.

55. Сукупний попит на реальні грошові залишки обчислюється як...
- 1) $M^d = f_1(Y) + f_2(i)$;
  - 2) $M^d = k \cdot P \cdot Y$;
  - 3) $M^d = k_0 + \sum_{n=1}^{\infty} \left(P_n \cos \frac{n\pi x}{M_d} + Q_n \sin \frac{n\pi x}{M_d} \right) (V + M)^n$;
  - 4) $M^d = \frac{\sum \text{Ц} - \sum \text{К} + \sum \text{П} - \sum \text{ВП}}{K_0}$.
56. Золоті монети були вилучені з готівкового обігу у ...
- 1) 10 – 20-ті роки ХХ ст.;
  - 2) 20 – 30-ті роки ХХ ст.;
  - 3) 40 – 50-ті роки ХХ ст.;
  - 4) 70-ті роки ХХ ст.
57. Що не є причиною інфляції попиту?
- 1) надмірні державні видатки;
  - 2) збільшення чистого експорту;
  - 3) стимулювальна монетарна політика;
  - 4) монополізація окремих галузей національної економіки.
58. Стабілізаційна політика – це:
- 1) сукупність правил поведінки економічних суб'єктів;
  - 2) здатність ухвалювати ефективні господарські рішення;
  - 3) здатність керувати економічним процесом;
  - 4) заходи уряду, спрямовані на вирішення макроекономічних проблем.
59. За інших рівних умов ВВП збільшиться, коли:
- 1) запаси на кінець року зменшаться;
  - 2) імпорт товарів збільшиться;
  - 3) експорт товарів зменшиться;
  - 4) споживання товарів поточного вжитку збільшиться.
60. Що не характеризує кейнсіанську функцію споживання:
- 1) гранична схильність до споживання коливається в межах від нуля до одиниці;
  - 2) зі зростанням доходу середня схильність до споживання знижується;
  - 3) основним визначником споживання є поточний використовуваний дохід;
  - 4) раціональні індивіди хочуть підтримувати приблизно однаковий рівень споживання протягом всього життя.
61. Економічне зростання графічно можна проілюструвати:
- 1) рухом від однієї точки до іншої по кривій виробничих можливостей;
  - 2) рухом від однієї точки до іншої за межами кривої виробничих можливостей;
  - 3) переміщенням уліво кривої виробничих можливостей;
  - 4) переміщенням управо кривої виробничих можливостей.
62. Що не є компонентом сукупних видатків:
- 1) споживчі видатки домогосподарств;
  - 2) державні трансферні платежі;
  - 3) інвестиційні видатки фірм;
  - 4) державні закупівлі товарів і послуг.
63. Який із чинників переміщуватиме криву сукупного попиту вліво:
- 1) песимістичні оцінки людьми своїх майбутніх доходів;
  - 2) заходи стимулювальної монетарної політики;
  - 3) підвищення темпів економічного зростання в інших країнах – торговельних партнерів даної країни;
  - 4) зростання реальної вартості фінансових активів та нерухомого майна.
64. Що не характеризує використання трудових ресурсів у адміністративно-командній системі:
- 1) переважання інформаційного типу зайнятості;

- 2) адміністративні методи розподілу робочої сили;
  - 3) надлишкова зайнятість;
  - 4) зосередження робочої сили головно у сфері матеріального виробництва, а не у сфері послуг.
65. Згідно з монетаристським поглядом, єдиною причиною інфляції є:
- 1) структурні особливості національної економіки;
  - 2) спіраль “зарплата-ціни”, яка виникає за значного зростання номінальної зарплати;
  - 3) надмірний темп приросту грошової маси порівняно з темпами зростання ВВП;
  - 4) інфляційні очікування виробників товарів і послуг.
66. Одна з реальних проблем державного боргу полягає в тому, що:
- 1) державні доходи зростають;
  - 2) скорочується нерівність у доходах;
  - 3) збільшується частка заощаджень за всіх рівнів використовуюваного доходу;
  - 4) частина національного продукту переходить до інших країн.
67. Зовнішня заборгованість країни – це наслідок:
- 1) прямих зовнішніх інвестицій в економіку країни;
  - 2) продажу матеріальних активів іноземцям;
  - 3) позичання країною коштів за кордоном та продажу нею своїх фінансових активів за кордон;
  - 4) усі твердження правильні.
68. Дефіцит державного бюджету може фінансуватися за рахунок:
- 1) прибутків ділових підприємств;
  - 2) доходів домогосподарств;
  - 3) додаткової емісії грошей;
  - 4) золото-валютних резервів країни.
69. Який чинник переміщуватиме криву довгострокової сукупної пропозиції вліво:
- 1) зростання кількості трудових ресурсів;
  - 2) підвищення мінімальної заробітної плати;
  - 3) збільшення обсягу капіталу, яким володіє національна економіка;
  - 4) підвищення ефективності виробництва.
70. До прихованого безробіття у вітчизняній економіці можна віднести:
- 1) надлишкову зайнятість, яка склалася ще в умовах адміністративно-командної системи;
  - 2) працівників, що вимушено працювали неповний робочий час;
  - 3) працівників, що перебували у примусових відпустках без збереження або з частковим збереженням заробітної плати;
  - 4) усі відповіді вірні.
71. Від непередбаченої інфляції особливо потерпають:
- 1) працівники галузей, які перебувають на піднесенні й представлені потужними трудовими спілками;
  - 2) керівництво фірм та інші отримувачі прибутків, якщо ціни на готову продукцію підносяться швидше, ніж ціни на ресурси;
  - 3) уряди, які нагромадили значні державні борги;
  - 4) отримувачі фіксованих доходів.
72. Стимулювальна фіскальна політика спрямована на:
- 1) досягнення бездефіцитного державного бюджету;
  - 2) стабілізацію обмінного курсу національної валюти;
  - 3) зниження темпів інфляції;
  - 4) збільшення обсягу виробництва і рівня зайнятості в національній економіці;
73. Фіскальна політика буде рестрикційною у разі:
- 1) збільшення видатків на утримання державного апарату;

- 2) збільшення обсягу державних закупівель товарів і послуг;
  - 3) збільшення обсягу соціальних видатків;
  - 4) зменшення державних видатків.
74. Мультиплікатор видатків не спрацьовує, якщо:
- 1) національна економіка переживає спад;
  - 2) економічна політика уряду помилкова;
  - 3) національна економіка досягла повної зайнятості;
  - 4) знижується ефективність використання ресурсів у національній економіці.
75. Вирішальну роль у досягненні економічної рівноваги у довгостроковому періоді відіграє:
- 1) процентна ставка;
  - 2) державні закупівлі товарів і послуг;
  - 3) національні заощадження;
  - 4) зміни інвестицій у запаси.
76. Непередбачена незбалансована інфляція супроводжується:
- 1) перерозподілом доходів між боржниками і кредиторами;
  - 2) зниженням реальної вартості заощаджень;
  - 3) зниженням ефективності функціонування національної економіки;
  - 4) усі твердження правильні.
77. Заходом стимулювальної фіскальної політики є:
- 1) купівля центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
  - 2) продаж центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
  - 3) зниження податків;
  - 4) зростання облікової ставки.
78. Яке твердження неправильне:
- 1) для країн із низькими середніми темпами інфляції крива сукупної пропозиції в короткостроковому періоді є відносно положистою;
  - 2) монополізація ринків факторів виробництва може впливати на природній обсяг виробництва;
  - 3) крутіша крива AS означає, що збільшення сукупного попиту в основному трансформується у зростання обсягу виробництва і слабо впливає на рівень цін;
  - 4) номінальні змінні впливають лише на криву короткострокової сукупної пропозиції, а природній рівень виробництва не змінюється.
79. Що не є важливим напрямом державного регулювання ринку праці у перехідній економіці:
- 1) стимулювання зростання зайнятості та збільшення кількості робочих місць;
  - 2) сприяння найманню робочої сили;
  - 3) адміністративний розподіл робочої сили;
  - 4) соціальне страхування безробіття.
80. Гіперінфляція починається тоді, коли:
- 1) населення і фірми витрачають надто мало грошей;
  - 2) фірми призначають нижчі ціни на свої товари і послуги;
  - 3) уряди змушені друкувати гроші для фінансування своїх видатків;
  - 4) дефіцити державного бюджету зменшуються.
81. Якщо національна економіка перебуває в стані рівноваги, то:
- 1) державний бюджет збалансований;
  - 2) уряд не здійснює запозичень;
  - 3) середня податкова ставка ustalена;
  - 4) сукупні видатки дорівнюють обсягу ВВП.
82. Функції податків полягають в тому, щоб:
- 1) перерозподіляти доходи між різними групами населення;

- 2) збільшувати обсяг коштів, спрямованих на інвестування у національну економіку;
  - 3) скорочувати кошти, якими розпоряджаються фірми і домогосподарства;
  - 4) регулювати грошовий обіг у країні.
83. Яку обставину економісти не використовують для пояснення додатного нахилу кривої короткострокової сукупної пропозиції:
- 1) негнучкість номінальної зарплати;
  - 2) неправильні уявлення працівників щодо рівня своєї заробітної плати;
  - 3) недосконала інформація учасників ринкового процесу;
  - 4) хронічна інфляція.
84. Якщо національна економіка досягла повної зайнятості, а обсяг сукупного попиту зростає, то це означає, що в економіці:
- 1) є дефляційний розрив;
  - 2) є інфляційний розрив;
  - 3) є дефіцит державного бюджету;
  - 4) розвивається стагфляція.
85. Що не може бути важливою причиною величезних масштабів безробіття у країнах “третього світу”:
- 1) високі темпи зростання населення;
  - 2) неспроможність промисловості поглинути приріст робочої сили;
  - 3) орієнтація цих країн на трудомісткі технології;
  - 4) занижений курс національної валюти.
86. Що не характеризує гіперінфляцію:
- 1) ціни зростають на тисячі, десятки тисяч, мільйони відсотків за рік;
  - 2) усі прагнуть застатися речами і позбутися грошей;
  - 3) фірми збільшують свої інвестиційні видатки;
  - 4) усі твердження правильні.
87. До прямих податків не належить:
- 1) податок на спадщину;
  - 2) прибутковий податок;
  - 3) податок на додану вартість;
  - 4) податок із прибутку;
88. Державний борг – це сума попередніх:
- 1) дефіцитів бюджету;
  - 2) бюджетних надлишків за вирахуванням дефіцитів бюджету;
  - 3) державних видатків;
  - 4) бюджетних дефіцитів за вирахуванням бюджетних надлишків;
89. Який напрям державної політики щодо скорочення безробіття буде малоефективним у країнах, що розвиваються:
- 1) стимулювання зниження народжуваності;
  - 2) стимулювання використання трудомістких технологій;
  - 3) розвиток виробничої інфраструктури, сфери освіти і охорони здоров'я;
  - 4) стимулювання сукупного попиту.
90. Інфляцію пропозиції можна проілюструвати:
- 1) переміщенням кривої сукупної пропозиції вліво;
  - 2) переміщенням кривої сукупної пропозиції вправо;
  - 3) переміщенням кривої сукупного попиту вправо;
  - 4) переміщенням кривої сукупного попиту вліво.
91. Передавальний механізм монетарної політики не містить такої ланки:
- 1) зміна реальної пропозиції грошей унаслідок проведення центральним банком відповідної монетарної політики;
  - 2) зміна процентних ставок;

- 3) зміна швидкості обігу грошей;
 4) зміна сукупних видатків у відповідь на зміну процентних ставок;
92. У національній економіці пропозиція грошей не залежить від:
- 1) норми резервування;
  - 2) обов'язкових резервів;
  - 3) рівня бідності;
  - 4) коефіцієнта депонування.
93. Крива сукупного попиту у відкритій економіці переміщується вправо, якщо:
- 1) курс національної валюти знижується;
  - 2) державні видатки знижуються;
  - 3) знижуються темпи економічного зростання у торговельних партнерів;
  - 4) у підприємців формуються песимістичні очікування щодо стану ділової активності.
94. Яка із змінних не є екзогенною змінною в моделі IS-LM:
- 1) процентна ставка;
  - 2) податкова ставка;
  - 3) державні видатки;
  - 4) рівень заощадження.
95. Який чинник економічних коливань належить до інтервальних:
- 1) технологічні інновації;
  - 2) політичний процес;
  - 3) сподівання економічних суб'єктів;
  - 4) наукові відкриття.
96. Що не передбачає антиінфляційна стратегія:
- 1) ефективна монетарна політика;
  - 2) впорядкування державних фінансів;
  - 3) раціоналізація структури національної економіки;
  - 4) періодичне заморожування цін і заробітної плати.
97. Максимально можливе збільшення суми банківських депозитів дорівнює:
- 1) добутку обов'язкових резервів та грошового мультиплікатора;
  - 2) різниці між фактичними резервами та обов'язковими резервами;
  - 3) добутку надлишкових резервів та грошового мультиплікатора;
  - 4) добутку фактичних резервів та грошового мультиплікатора.
98. Залежність між процентною ставкою і рівнем доходу, що виникає на ринках товарів і послуг, називають:
- 1) кривою LM;
  - 2) кривою AD;
  - 3) кривою IS;
  - 4) кривою AS.
99. Якщо у національній економіці відбулося несприятливе збурення пропозиції, то:
- 1) крива AS переміститься вправо;
  - 2) рівень цін підвищиться;
  - 3) обсяг національного виробництва збільшиться;
  - 4) витрати виробництва на одиницю продукції зменшаться.
100. Джерелом інфляції пропозиції є:
- 1) збільшення видатків на споживання;
  - 2) збільшення інвестиційних видатків;
  - 3) зростання витрат на одиницю продукції;
  - 4) збільшення сукупних видатків.
101. Якщо рівень інфляції підвищується з 7 до 9%, тоді, згідно з ефектом Фішера:
- 1) номінальна і реальна процентні ставки зростуть на 2%;
  - 2) ні номінальні, ні реальні процентні ставки не зміняться;

- 3) номінальна процентна ставка збільшиться на 2%, а реальна не зміниться;
 4) усі твердження неправильні.
102. Яке твердження не узгоджується з кількісною теорією грошей:
- 1) за сталої швидкості обігу грошей їхня кількість у національній економіці визначає рівень цін;
  - 2) незалежний Центральний банк, який визначає пропозицію грошей, повністю контролює темп інфляції;
  - 3) добуток кількості грошей у національній економіці та швидкості їх обігу дорівнює реальному ВВП;
  - 4) рівень інфляції в країні залежить від кількості грошей, яка перебуває в обігу.
103. Що не простежується у фазі спаду.
- 1) домогосподарства купують менше споживчих товарів;
  - 2) скорочуються інвестиційні видатки фірм на машини, устаткування;
  - 3) спадає попит на робочу силу;
  - 4) зменшуються запаси товарів на складах.
104. Збільшення сукупних видатків індукує інфляцію, якщо національна економіка:
- 1) перебуває у фазі тривалого і глибокого спаду;
  - 2) функціонує за неповної зайнятості;
  - 3) перебуває у стані повної зайнятості;
  - 4) усі твердження неправильні.
105. Кількісне рівняння обміну твердить, що:
- 1) кількість грошей $\times$ рівень цін = швидкості обігу грошей $\times$ реальний ВВП;
  - 2) кількість грошей $\times$ реальний ВВП = швидкості обігу грошей $\times$ рівень цін;
  - 3) кількість грошей $\times$ швидкості обігу грошей = рівень цін $\times$ реальний ВВП;
  - 4) кількість грошей $\times$ швидкості обігу грошей = рівень цін $\times$ номінальний ВВП.
106. Комерційний банк може створювати безготівкові гроші в межах:
- 1) своїх надлишкових резервів;
  - 2) своїх депозитів;
  - 3) своєї готівки у касі;
  - 4) своїх обов'язкових резервів.
107. Якщо грошова база подвоїлась і розмір грошового мультиплікатора також збільшився у 2 рази, то пропозиція грошей:
- 1) не змінилась;
  - 2) подвоїлась;
  - 3) зросла у чотири рази;
  - 4) зросла, але менш ніж у 2 рази.
108. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, то грошова база:
- 1) зменшиться і пропозиція грошей також зменшиться;
  - 2) зменшиться, а пропозиція грошей збільшиться;
  - 3) збільшиться і пропозиція грошей збільшиться;
  - 4) збільшиться, а пропозиція грошей зменшиться.
109. Екстернальні теорії шукають основні причини економічних коливань у:
- 1) кількості грошей в обігу;
  - 2) важливих технічних нововведеннях;
  - 3) обсягах сукупних видатків;
  - 4) сподіваннях економічних суб'єктів.
110. Що не є постулатом теорії реального ділового циклу:
- 1) номінальні змінні не впливають на реальні не лише у довгостроковому, а й у короткостроковому;
  - 2) ціни повністю гнучкі як у довгостроковому, так і в короткостроковому періодах;

- 3) виробнича функція національної економіки в короткостроковому періоді може змінюватися під впливом різних екзогенних подій;
- 4) процентна ставка залежить від валютного курсу.
111. Що не спричиняє інфляції пропозиції:
- 1) зростання цін на матеріальні ресурси, зокрема на енергоносії;
  - 2) надмірне зростання грошової маси;
  - 3) милітаризація економіки;
  - 4) значне зростання номінальної зарплати.
112. Зменшення норми резервування:
- 1) збільшуватиме пропозицію грошей унаслідок збільшення розміру грошового мультиплікатора;
  - 2) збільшуватиме пропозицію грошей унаслідок збільшення коефіцієнта депонування;
  - 3) зменшуватиме пропозицію грошей унаслідок зменшення грошового мультиплікатора;
  - 4) зменшуватиме пропозицію грошей унаслідок зменшення коефіцієнта депонування.
113. Що не є статтею “Активів” центрального банку:
- 1) цінні папери;
  - 2) позики комерційним банкам;
  - 3) обов’язкові резерви комерційних банків;
  - 4) інші активи.
114. Якого постулату не поділяє більшість економістів:
- 1) ціни у короткостроковому періоді є негнучкими;
  - 2) короткострокові коливання обсягів національного виробництва та зайнятості не є зміною природного рівня виробництва;
  - 3) сукупний попит впливає на обсяг національного виробництва як у короткостроковому, так і довгостроковому періодах;
  - 4) крива AS у короткостроковому періоді є висхідною.
115. Недостатній сукупний попит спричиняє зростання якого безробіття:
- 1) фрикційного;
  - 2) циклічного;
  - 3) структурного;
  - 4) фрикційного і структурного.
116. Що не спричиняє інфляції попиту:
- 1) монополізація окремих галузей національної економіки;
  - 2) надмірні державні видатки;
  - 3) зростання чистого експорту;
  - 4) очікування щодо зростання цін у майбутньому.
117. Що не є статтею “Пасивів” центрального банку:
- 1) резерви комерційних банків;
  - 2) позики;
  - 3) депозити скарбниці;
  - 4) банкноти центрального банку.
118. Збільшення обов’язкових резервів не змінить пропозицію грошей, якщо не зміниться:
- 1) грошова база;
  - 2) обсяг надлишкових резервів банків;
  - 3) співвідношення готівки і депозитів;
  - 4) обсяг фактичних резервів.
119. Основними причинами негнучкості заробітної плати у розвинутій ринковій економіці є:
- 1) закон про мінімальну заробітну плату;

- 2) недостатній сукупний попит;
- 3) діяльність трудових спілок;
- 4) правильні відповіді а і в.

120. Більшість економістів вважає, що основну причину зростання рівня безробіття у розвинутих європейських країнах упродовж останніх двох десятиліть потрібно шукати у:

- 1) високих темпах зростання населення;
- 2) щедрих виплатах безробітним;
- 3) зменшенні попиту на складну кваліфіковану працю порівняно з попитом на некваліфікованих працівників;
- 4) різкому зменшенні зайнятості у сільськогосподарському секторі.

121. Основний потік макроекономіки серед головних причин інфляції не виділяє:

- 1) зростання грошової маси вищими темпами порівняно зі зростанням національного продукту;
- 2) мілітаризація економіки;
- 3) зростання заощаджень;
- 4) дефіцит державного бюджету.

122. Якщо центральний банк продає державні цінні папери, то:

- 1) збільшиться загальна сума особистих заощаджень;
- 2) збільшиться загальна сума депозитів комерційних банків;
- 3) зменшиться сума позик, наданих комерційними банками;
- 4) збільшиться пропозиція грошей.

123. Центральний банк не виконує такі функції:

- 1) регулювання пропозиції грошей у національній економіці;
- 2) емісія грошових банкнот;
- 3) надання кредитів населенню;
- 4) “кредитор останньої надії”.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Івасів Б. С. Гроші та кредит: [підруч.] / Б. С. Івасів. - Тернопіль: Карт-бланш, 2005. — 528 с. – (2-ге вид., зі змін, і доп.)
2. Мишкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / С. Мишкін, С. Панчишин, А. Стасишин, Г. Стеблій. - К.: Основи, 1999. - 963 с.
3. Реверчук С. К. Гроші та кредит: [підруч.] / С. К. Реверчук, В. І. Грушко, Л. І. Дмитриченко, І. Г. Скоморович, О. Ю. Сова. — К.: Знання, 2011. — 382 с.
4. Крупка М.І. Гроші та кредит: [навчальний посібник] / М.І. Крупка. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010.- 408 с.
5. Савлук М.І. Гроші та кредит: [підруч.] / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна . - К.: КНЕУ, 2006. – 406 с.
6. Габбард Р. Г. Гроші, фінансова система та економіка: [підруч.пер.з англ.] / . Р. Г. Габбард. - К.: КНЕУ, 2004. - 889 с.
7. Щетинін А. І. Гроші та кредит: [підруч.] / А. І. Щетинін. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 432 с. – (вид. 2-ге, перероб. та доп.)
8. Закон України «Про банки та банківську діяльність» № 2121-14 від 07.12.2000 р. //www.zakon.rada.gov.ua.
9. Закон України «Про Національний банк України» № 694-14 від 20.05.1999 // www.zakon.rada.gov.ua.
10. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» // www.zakon.rada.gov.ua.
11. Панчишин С.М. Макроекономіка: [навчальний посібник] / С.М. Панчишин. - К.: Либідь, 2002. - 616 с. – (вид. 2-ге, стереотипне)
12. Мороз А. М. Банківські операції: [підруч.] / А. М. Мороз. - К.: КНЕУ, 2002. - 476 с. – (2-ге вид., випр. і доп.)
13. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / М. Блауг; [пер. з англ. І. Дзюб] .- К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. - 670 с.
14. Голуб А. Г. Гроші, кредит, банки / А.Г. Голуб , Л. Семенюк , Т. Смовженко . - Львів: «Центр Європи», 1997. – 242 с.
15. Гриценко А. Архітектоніка монетарних стратегій і зарубіжний досвід їх формування і використання / А. Гриценко , Т. Кричевська . – К.:Вісник НБУ. - 2006. – 22 с. - (вид. № 2. - С. 8.)
16. Гриценко А. Основні засади побудови і запровадження середньострокової монетарної стратегії в Україні /А. Гриценко , Т. Кричевська . – К.:Вісник НБУ. - 2006. – 25 с. – (вид. № 7. - С. 8.)
17. Аранчій В. І. Гроші та кредит: [навч. посібник] / В. І.Аранчій, Л. М Бойко, Л. В. Черненко . - Полтава: АСМУ, 2010. - 300 с.

18. Грудзевич Я. Розвиток інституційної основи грошово-кредитної політики в Україні / Я. Грудзевич . – К.: Вісник НБУ. - 2006. – 27 с. – (вип.№ 6)
19. Демківський А.Р. Гроші та кредит / А.Р. Демківський. - К.: Дакор. - 2003. - 528 с.
20. Денисенко М.П. Гроші та кредит у банківській справі: [навч. посібник] / М.П. Денисенко. - К.: Алерта, 2009. - 478 с.
21. Дорофеева Н. В. З історії грошей України / Н. В.Дорофеева, З. М.. Комаринська . - Львів: ЛБІ НБУ, 2000. – 255 с.
22. Енциклопедія банківської справи України. — К.: «Молодь», 2001. - 680 с.
23. Євтух О. Кредит як соціально-економічне явище / О. Євтух . – К.: Вісник НБУ. - 2006. - (вип.№ 4. - С. 44.)
24. Зимовець В. В. Фінансове посередництво:[навч. посіб] / В. В . Зимовець., С. П. Зубик. - К.: КНЕУ, 2005. - 288 с.
25. Ильин В. В. Мания денег: история, философия, жизнь / В. В. Ильин. - К.: У БД НБУ, 2011. - 590 с.
26. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж.М Кейнс. - М.: Эконом- Ключ, 1992. – 315 с.
27. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: [Навч. посібник] / Д.І. Коваленко.. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 320 с.
28. Мазараки А. А. Философия денег / А. А. Мазараки , В. В Ильин.- К.: Київ, 2004. — 719 с.
29. Козак Ю Міжнародні організації: [навч. посібник] / Ю. Козак , В. Ковалевський, З. Кутайн. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 440 с.
30. Міщенко В. Методологічні та методичні проблеми запровадження таргетування інфляції / В. Міщенко . – К.: Вісник НБУ. - 2006. – (вип.№ 5. - С. 40)
31. Міщенко В. Г, Центральні банки: організаційно-правові засади / В. Г. Міщенко, В. Л. Кротюк. - К.: Знання, 2004.- 160 с.
32. Мочерний С. В. Банківська система України / С. В. Мочерний, Л. С. Тришак. - Львів: Тріада плюс, 2004. - 304 с.
33. Петрик О. Цілі та основні режими сучасної монетарної політики / О. Петрик. – К.: Вісник НБУ. - 2006. – (вип. № 6. - С. 6)
34. Рисін В.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: [навч. посібник] / В.В. Рисін - К.: УБС НБУ, 2007. – 312 с.
35. Рисін В.В. Залучення заощаджень населення фінансовими посередниками / В.В. Рисін - Львів: ЛБІ НБУ, 2005. - 213с.

36. Романчіков В. Г. Міжнародні економічні відносини: [Навч. посібник] / В. Г. Романчіков, І. О. Романенко.- К.: Центр учбової літератури, 2008. — 256 с.

37. Рябініна Л. М. Теорія сучасних грошей / Рябініна Л. М. - К.: УБС НБУ, 2011. -221 с.

38. Сенищ П. М. Світовий досвід і перспективи розвитку електронних грошей в Україні: Науково-аналітичні матеріали. / П. М. Сенищ, В. М. Кравець, В. І. Міщенко, О. О. Махаєва, В. В. Крилова, Н. В. Грищук. - К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. - 145 с.- (Вип. 10)

39. Семко Т. В. Гроші та кредит у схемах і таблицях / Т. В. Семко, М. В. Руденко: [навч. посібник]. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 158 с.

Навчально-методичне видання

Гримак Олег Ярославович,
Бричка Богдан Богданович

МАКРОЕКОНОМІКА

**Методичні рекомендації для вивчення дисципліни студентами
спеціальності 242 «Туризм» ОС «Бакалавр»**

Підписано до друку

Друк офсетний

Зам. №

Формат 60x84 1/16

Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 1.6

Наклад 100.

Надруковано на різнографі